

Rujan / September 1981

Broj 9

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER

KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN

ERSCHEINUNGSSORT FRANKFURT AM MAIN

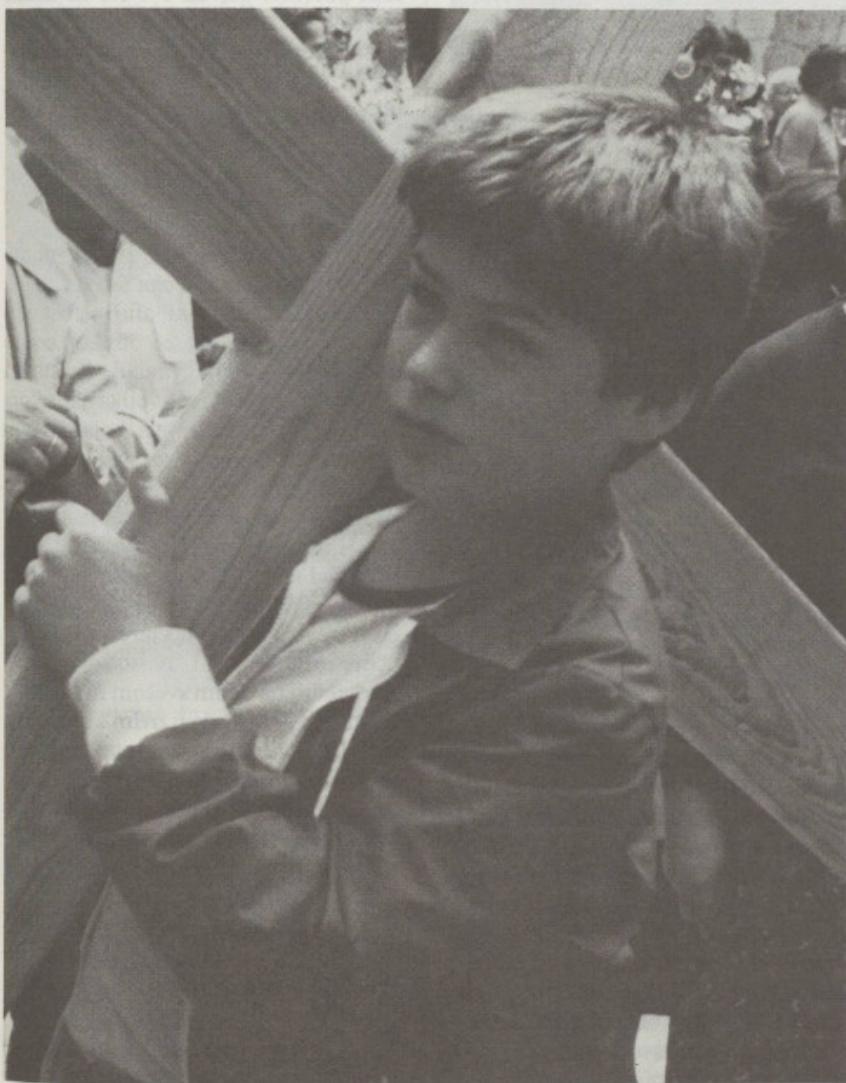
CIJENA / PREIS 1,- DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

Besmrtni ne može umrijeti

Koncem prošloga stoljeća javio je Friedrich Nietzsche svijetu da je „Bog mravi i da smo ga mi ubili“. Međutim, Bog

je i danas živ. Filozof se grdno prevario. Također u 19. stoljeću učio je Karl Marx da je religija čovjekovo otuđenje, da je

U drugovanju s križem Nazarećaninovim i mlađi i odrasli najlakše nauče da život ima smisla i da je on u Bogu. Na slici: Marko M. nosi križ ulicama Jeruzalema.

„opium naroda“ i da može postojati samo u sredinama gdje vlada izrabljivanje i bijeda. Međutim, čak i u zemljama koje Marksovnu nauku sustavno u djelo provode, religija postoji, Bog živi. I grupi materializam društva potrošnje koje misli da će čovjek prestati vjerovati čim se zadovolje sve njegove materijalne potrebe, morao je konstatirati da čovjek ne živi samo o kruhu. Teška i sudbinska pitanja – odakle čovjek, radi čega živi i kamo ide – traže odgovor i dokle god čovjek bude misaono biće, morat će tražiti odgovor na pitanja svojega postojanja.

I dok promatramo naše ljude, kako u inozemstvu tako i u domovini, pomislimo na trenutke da je Nietzsche, da je ateizam, da je materializam u pravu. Mnogi su „račistili“ s vjerom, barem tako kažu. Mnogi je smatraju preživjelim ostatkom Srednjega vijeka. Mnogi ne žele ni čuti za Evanđelje, mnogi žive protuevanđeoski – kao da je Evanđelje protiv čovjeka! O mnogima se, na prvi mah, može reći: njihov je Bog zbilja umro, pokopali su ga, ne postoji više.

Euharistiskim slavlјima pribivaju samo mali postoci vjernika, k sakramentima ispovijedi i pričesti pristupaju samo malobrojni, crkvena vjenčanja nisu za mnoge uopće u modi, a krštavanja djece danomice opadaju. Briga za svagdašnji kruh i prođu istisnula je brigu za vjersko, težnju za vječnim, za smisлом

(nastavak na sl. str.)

- Neka se rasplamti sloboda str. 2-3
- Ne, hvala str. 4
- Iz naših misija str. 5-13
- Bijeli luk i šljivovica str. 14
- Filip Pržina str. 15
- U Međugorju se ljudi obraćaju Evanđelju str. 16

života. I nastavi li se ovaj trend raskršćanjivanja ovim tempom, vjera će ostati bez budućnosti i svest će se na malu šačicu mislenih i svjesnih pristaša.

Da li vjera u hrvatskom narodu stvarno izumire ili je možda, sticajem okolnosti i razvojem svijeta, samo zapretana pod lug opipljive, materijalno korisne i iznenada nadošle samozemaljske zbilje? Nama se čini da se radi o ovom drugom. U blještavilu materijalnoga naš čovjek postaje žrtvom posjedovanja, a da o tom puno ne misli. Naš vjernički po spanac olako i krivo raspoređuje prioritete. Zaboravlja Boga i svoje određenje, a da to ne odbacuje. Ali kad ga život stisne, kad pod pritiskom križeva stane grcati, kad u njemu proradi svijest, odgovornost i vjernička misaonost, onda je on opet onaj, od luga i nameta vremena oslobođeni, pravi vjernik.

U to smo se uvjerili ovih ljetnih, hodočasničkih mjeseci. Gledali smo neizbrojivo mnoštvo kako bosonogu i umorno ide u svetišta naše drage domovine ne da vidi čudo, nego da doživi obraćenje, ne da traži kruha, nego svjetlo, ljubav, Boga. Mladi su u tom prednačili. Čuli smo ih gdje izazovno govore svojim starijima da nadomjesci religiji i Bogu - novac, seks, vila - niti usrećuju niti osmišljaju.

Sa svakim buđenjem razmišljanja o životu, o smrti, o usmjerenu čovjekovu raste i žeđ za smisлом, za konačnim ciljem, za besmrtnošću, za Bogom koji ne može umrijeti.

Papino učenje o čovjeku radniku

Povodom 90. obljetnice socijalne enciklike Leona XIII - „Rerum novarum”, objavljena je 13. rujna 1981. godine socijalna enciklica Ivana Pavla II „Laborem exercens - Čovjek radom priskrbljuje”. Ovaj dokument je trebao izići 15. svibnja, ali je zbog atentata na Papu izlaženje odgođeno za nekoliko mjeseci.

Papa potpisuje encikliku o ljudskom radu

U enciklici „Čovjek radom priskrbljuje”, koja je podijeljena na pet dijelova, Papa, ne odstupajući od dosadašnje katoličke socijalne nauke, vodi računa o novom tehničkom, gospodarskom i društvenom razvoju svijeta. Kao i u njegovim drugim enciklikama, tako je i u ovoj u središtu čovjek, ovoga puta čovjek radnik. Čovjek, piše Papa, mora biti subjekt rada a ne njegov objekt, po čovjeku se mora mjeriti vrijednost rada. „Rad je zbog čovjeka, a ne čovjek zbog rada”, uči Papa. On istom mjerom osuđuje i „primitivni” kapitalizam i državni kolektivizam jer i jedan i drugi na rad gledaju kao na stvar. Papa oštro piše protiv izrabljivanja radnika. On traži plaću kojom se može uzdržavati cijela obitelj a „da žena ne mora raditi izvan kuće” i zauzimlje se za pravo na odmor i mirovinu. Papa opširno piše o značenju sindikata i odobrava štrajk kao sredstvo pri ostvarivanju radničkih prava. Sindikati, po učenju Sv. Oca, ne smiju imati karakter političkih partija koje se bore za vlast. Oni ne smiju biti podvrgnuti odlukama političkih partija niti biti s njima u uskoj vezi, jer će izgubiti kontakt sa svojom prvotnom zadatkom - osiguranjem opravdanih zahtjeva radnika u okvirima općeg dobra čitave zemlje. U protivnom, sindikati postaju sredstvom za druge ciljeve.

„Kršćanska sadašnjost” iz Zagreba već je objavila hrvatski prijevod ove enciklike koju od srca preporučujemo našim čitateljima.

Antoine du St. Exupéry

„Drama američke mladeži je u tome što ima sve osim nečega, a to nešto je bitno”.
R. Kennedy

Iz domovinske

„Neka se u svakom rasplamti ljudska i vjerska sloboda!”

Na blagdan Velike Gospe 1981. godine održao je u Sinju splitski nadbiskup vrlo zapaženu i snažnu propovijed pred petnaestak tisuća hodočasnika. Zbog aktualnosti tematike koju je obrađivao, donosimo za naše čitatelje izvatke iz te propovijedi koja će se dugo pamtitи.

„Nas ne očekuje ništavilo. Ovaj život ne sršava u ništa, ovaj život svršava u punu smisla. Što nam mogu pružiti oni koji hoće, pošto-poto, da zatvore naš pogled u ovaj materijalni svijet, u prostori vrijeme? Što nam oni mogu pružiti, koju nam nadu mogu dati? Što nas može tješiti? Zar njihovo proročanstvo da će naši potomci uživati sve što se danas obećava? A mi uvijek i uvijek mora da se žrtvujemo i nikad tog dana da se uživa, jer, eto, raj na zemlji, usprkos svim obećanjima, ne može da se ostvari, iako bismo mi to željeli. Tko to ne bi želio? Ali čovjek, žena, dijete, mladić, djevojka, izvarani pustim obećanjima, diju svoj pogled k nebu. Tu je nada, tu je život, tu je kraljevstvo. Dolazi vrijeme kad će kraljevstva ovoga svijeta pasti, kad će svaka sila pasti, ali Bog ostaje i njegovo obećanje da će oni koji ovdje budu pošteno živjeli vladati s Kristom i s Marijom. Kako li je to velika nuda koja nas podiže, koja nas tješi, koja nas čini čvrstima da radije i život dademo nego svoj obraz, da radije sve pretrpmo nego se vjere odrečemo - ni za plaću, ni za obećanja pusta, ni od straha, ni od bolesti, ni od smrti. Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Tko će nas rastaviti od vjere Kristove, one vjere koju su naši očevi prije tisuću i tri stotine godina isповjedili na ovom svetom hrvatskom tlu kad je prva voda u ovim krajevima, iz Cetine, iz Jadra, potekla po prvim hrvatskim čelima? I, evo, tisuću i tri stotine godina naš narod ostaje vjeran svom krsnom zavjetu, svojoj neopozivoj vjeri, Bogu, Kristu i svetoj Rimokatoličkoj Crkvi. I kamo mi možemo danas krenuti? I koji je put bolji od onoga koji nam pokazuje Krist, koji nam pokazuje Marija, put ljubavi, istine i pravednosti Božje?

Braća i sestre, nemojmo se zavaravati nemojmo se dati zavesti ni praznim novinskim ili televizijskim člancima koji napadaju Boga, Božje svece i naše svetačke junake. Prazno je to. Ali život je

Crkve

jači ako mi budemo svjedoci Kristovi. Onda će naš narod ostati pod ovim suncem. Što mi hoćemo, što želimo mi Hrvati katolici? Želimo da se i dalje čuje hrvatska riječ koja će svjedočiti vjeru u Boga. Mi želimo služiti, a ne gospodarići. Mi želimo doprinijeti svoj doprinos uzdizanju, kulturnom i ekonomskom, našega naroda kao katolici. Želimo da se i u budućnosti nađe za naš narod mjesto pod ovim suncem, ne da druge tlačimo, nego da u slobodi živimo. To nam kaže današnji blagdan. Ovo je vjerska istina: svi su narodi svijeta jednaci i jedan drugoga ne smije tlačiti. Čovjek čovjeka ne smije tlačiti, jer smo svi djeca Božja, svi smo djeca Marijina.

Bog ne zarobljuje čovjeka, Bog ne potamnjuje ljudsku riječ. Svaki čovjek koji je dobre volje iznosi iz svojeg srca, iz svoje duše, jednu ljudsku istinu. Božja

pravda ne guši ljudsku pravdu, Božji zakon ne dokida ljudski zakon, Božja ljubav ne dokida ljudsku ljubav. I mi uživamo u prijateljskoj ljubavi, u očinskoj i mjajčinskoj ljubavi, u obiteljskoj ljubavi, u zaručničkoj ljubavi, u domovinskoj ljubavi. Sve su to prirodne ljubavi i prirodnji život.

U današnjem Evanđelu vidimo dvije žene koje se razgovaraju i vesele nad jednim običnim ljudskim događajem, materinstvom. Susreću se Marija i Elizabeta i razgovaraju kako će jedna uskoro, a druga do devet mjeseci, roditi. Pa to je ljudska stvar, to je ljudska radost, to je prirodna radost. I ona, koja je Majka Božja, došla je pomoći svojoj rođaci pri njezinu porodu.

Evo, što Bog hoće. On hoće da živimo kao prirodna bića, da živimo naravnim životom, ali usmjereni prema vječnosti. Bog samo skida silnike, nepravedne ljude, lopove, bludnike, nepokajane i

lažljivce koji nasjedaju i rade o glavi čovjeku, teroriste, prostitutke, pijance, iako je rekao farizejima, oholicama: slušajte vi, farizeji, oholice, koji se držite vrlo pobožnima, prije će pijanci i prostitutke doći u kraljevstvo Božje nego vi čuvare zakona, jer vi ste oholice, vi hoćete tlačiti drugoga, ne date slobodu čovjeku, nemate milosrđa. A Bog uzvisuje ponizne, siromašne duhom, one ljude i žene, djecu i mladiće koji uviđaju svoju nedostatnost, koji uviđaju da im je potrebna Božja pomoć, koji nisu umišljeni. Umišljene, one koji misle: ovako i nikako drukčije moraš misliti, ovako kako ti ja naređujem, ovako ili ti skidam glavu, ili te bacam u zatvor, on skida s prijestolja.

Ovo Bog hoće: da jedan drugome pomazemo, da jedan drugoga poštujemo, da jedan drugoga puštamo da govori svaki svoje, da nikomu ne namećemo vjeru i nevjeru, da vjera i nevjera budu jednakopravne, da imaju jednakopravni pristup i kulturnim i ekonomskim dobrima i društvenim položajima. To Bog hoće. A one koji tako neće Marija naziva silnicima. Ovo, braćo moja, zapamtimo i nemojmo širiti terorizam ni u svojoj vlastitoj kući, nego budimo добri očevi. Slušaj što ti govori sin i kćer, nemoj nagliti, nemoj beštimiti, nemoj širiti strah nego prijateljstvo, ljubav, toleranciju. To je Marijino Evanđelje, to je Kristovo Evanđelje. To je ljubav i sloboda koju nam Bog daje i neka se u svakom rasplamti i ljudska i vjerska sloboda i svako pravo koje čovjek jednako ima na ovom bijelom svijetu, pod ovim dragim Božjim suncem!

Nemojmo se dati svrstati među silnike nego među nezнатне i siromašne Kristove vjernike, pa čemo onda s Marijom pobijediti i vladati u vijeće vjekova.”

U Sinju se nije znalo tko koga više oduševljava: narod svoga nadbiskupa Franića ili nadbiskup svoj narod

Anketa o vjerovanju mladih

Život se nastavlja poslije smrti

Vjerovanje mladih u život poslije smrti puno je veće nego što se obično misli. To proizlazi iz ankete koja je u svibnju ove godine provedena u Mannheimu. Na pitanje odakle, čemu i kamo ide ljudski život, moglo se odgovoriti na tri načina: nezainteresirano, osvjedočeno vjernički i sumnjičavo. Osim toga, svatko je mogao formulirati svoj vlastiti odgovor.

Samo 8,5% anketiranih, u dobi od 15 do 20 godina, bilo je mišljenja da poslije smrti ništa ne postoji. Tomu nasuprot 55% upitanih je iznjeljelo svoje uvjerenje da će poslije smrti biti zajedno s Bogom i da će posjedovati život vječni. Na pitanje o svrsi života 10% mladih je odgovorilo da je najpametnije imati zvanje koje pričinja zadovoljstvo i donosi dovoljno novaca, zatim lijep stan ili kuću, auto i zdravlje. 61% je mišljenja da su dužni voditi brigu o usrećivanju drugoga. 12% ih je izjavilo da je život trajan

napor i da ne odgovara njihovim željama i predodžbama. Na pitanje odakle život 5% mladih je mišljenja da je život nastao slučajno, dok ih je 70% čvrsto uvjerenio da je Bog htio i stvorio ljudski život.

Teško Crkvi koja nije dom i domu koji nije Crkva. Teško Crkvi iz koje se iselio Bog. Teško domu i duši u kojima ne gori žižak idealja. Teško mladiću i djevojci kod kojih je vjera zamrla. A. G. Matoš

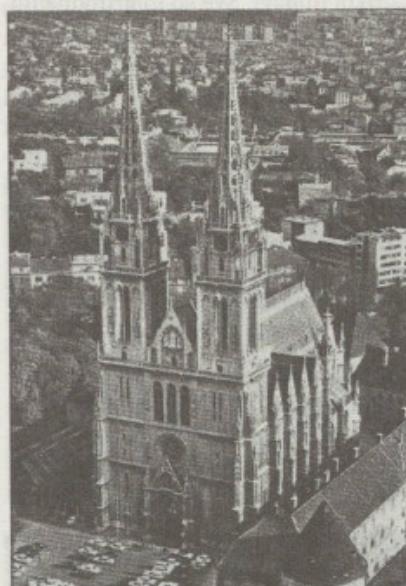
Ne, hvala!

Otkako su, u prosincu prošle godine, započeli napadi na Crkvu u nas, nikako da prestanu, naprotiv, iz dana u dan kao da sve više poprimaju obrise neke koncentrirane akcije. Neki ljudi – koji inače u vraga ne vjeruju – uporno podmeću ovoj Crkvi kako je ona nekoč s vragom tikve sadila, Crkva pak sa svoje strane – baš zato što u vraga vjeruje! – s istom upornošću takve podvale od sebe odbija. – A oni se srde.

Odakle toliki interes da se ovoj Crkvi navuče haljina zločinačke prošlosti? Sigurno ne od potrebe za znanstvenom sistematikom, jer navlačenje jedne takve haljine na ovu Crkvu niti se znanstvenom metodom odvija niti se time bave ozbiljni znanstvenici. Ozbiljan znanstvenik, naime, uvijek je u službi činjenice koju poštaje i onda kada mu je ona neugodna i kada se ne uklapa u njegove dotadašnje radne hipoteze. Takav čovjek skromno priznaje da još uvijek mnoge stvari ne zna – ta zato dalje i istražuje! Ništa od toga nema kod onih koji uporno ponavljaju i obnavljaju svoje tvrdnje o vragu, Crkvi i sađenju tikava. Njima kao da je stalo jedino do toga da nas, koji danas tvorimo ovu Crkvu, konačno uvjere kako našim žilama teče – nečista krv.

Ova Crkva za takvo nešto ipak je preveliki zalogaj. Ona je većinski dio ovoga naroda i ne bi bilo poželjno da baš svi povjeruju u svoju nečistu krv. Zbog toga se Crkvu pokušava demontirati na čiste i nečiste, poštene i nepoštene, vjernike i kler, kler i „vrhove“; dapače, i same te „vrhove“ dijeli se na „jedan dio vrhova“ koji je čist i na onaj drugi koji to očito nije. Zanimljivo je da je onaj najviši „vrh“ Crkve u nas – a to su zagrebački nadbiskup i „oni oko njega“ – uvijek nečist. I kad bi čovjek sve te zahtjeve i sugestije uzeo sasvim ozbiljno, on-

da bi se po prilici trebalo dogoditi slijedeće: vjernici bi se trebali stidjeti i odreći „jednog dijela“ svojih biskupa, dio biskupa bi se trebao odreći drugog dijela svojih kolega, a svi skupa bi se trebali odreći prvog biskupa u Hrvatâ –

nadbiskupa zagrebačkog. Koga i kada bi se trebalo odricati, to bi po svoj prilici, redovito ili povremeno, javljale društvene novine: nešto slično kao što javljaju o tečajnom kursu dinara. – A mi takvo nešto ne prihvaćamo. Ne odričemo se jedni drugih, jer se ni ne stidimo jedni drugih. Ne odričemo se jedni drugih jer je katolička Crkva jedna i jedinstvena, a to jedinstvo prepostavlja da su vjernici ujedinjeni s Bogom i okupljeni oko svojih svećenika, svećenici oko biskupâ, a biskupi opet ujedinjeni i međusobno i s onim prvim – rimskim. Svi mi, dakle, i vjernici i svećenici stojimo okupljeni oko svih naših biskupa s Kuharićem na čelu; „oni oko njega“ – to smo svi mi! I zašto bi nekomu trebalo smetati što smo mi katolici osjetljivi za svoje jedinstvo i što ga ljubomorno čuvamo?

Katolička Crkva u 2.000. godini

U dvadesetom stoljeću dogodile su se u Crkvi velike i raznovrsne promjene. Posebno upada u oči da broj katolika naglo raste u zemljama tzv. trećeg svijeta (Latinska Amerika, Afrika, Azija). Crkva se dnevno povećava za 27.000 a godišnje za deset milijuna novih članova. Zanimljivo je da od tih deset milijuna katolika njih devet i pol milijuna živi

u trećem svijetu. Već sada živi u južnoj hemisferi 57% svih katolika. Godine 1920. bilo je u tom dijelu svijetu samo 20% od ukupnog broja svih katolika, a godine dvijetusue bit će ih tamo 70%. Crkvi su prije sto godina obilježe davalii Evropejci dok je danas većina katolika neevropska. Na Prvom vatikanskom saboru bili su nazočni samo bijeli biskupi a danas su „obojeni“ biskupi vrlo brojni. Prema proračunima statističara na svijetu će dvijetusue godine živjeti

A smeta, očito je da nekomu smeta, kada se nikako ne odustaje od ponovnih pokušaja za demontažom ove Crkve. I kad takvi, kojima to jedinstvo smeta, s vremenom na vrijeme primijete da im željena demontaža ne polazi za rukom, postaju nestrljivi, te ponovno dolazi do toga da se baca drvlje i kamenje i na našu prošlost i na sadašnjost, dolazi do udaraca vrlo profinjenih i onih sasvim, sasvim niskih, opet započinje grmljavina o „klerikalizmu“, „klerofašizmu“, „kleronacionalizmu“ (jedino nedostaje još i „klerostaljinizam“), pa čak i o „rasizmu“..., opet se prave „otkrića“ kako Crkva ponovno „diže glavu“. A riječ je samo o tome da je ona još nije pragnula. Crkva, naime, prigiba svoju glavu samo pred Bogom, dok pred ljudima stoji uspravno. I ne vidi razloga zašto bi postupala drugčije i kome bi uostalom tim eventualno drugčijm postupanjem pomogla? Svom vlastitom poslanju sigurno ne.

A naše poslanje jest od Boga i za nj smo dužni njemu polagati račun. Ništa u tom poslanju nije usmjereno protiv bilo koga. Vršeći to svoje poslanje mi se ne ogrešujemo ni o kakve postojeće zakone ovog društva i ne prekoračujemo granice svoje vlastite kompetencije. Takvih ambicija niti nemamo. Naše su ambicije: ostvarivanje zadataka koji za nas proizlaze iz Svetog pisma i koncilskih dokumenata. I jedno i drugo je prevedeno na hrvatski jezik i dostupno svakom koga to zanima. A tih ambicija se ne odričemo ni po kakvu cijenu. To su naši dokumenti, dokumenti Crkve! Nama su upućeni i mi ih tumačimo, a samozvanim tumačima izvan Crkve, koji nam nametljivo žele soliti pamet svojim tumačenjem naših dokumenata, uljedno zahvaljujemo na ponudama i – odbijamo: Ne, hvala!

Špiro Marasović, „Veritas“, rujan 1981., str. 5.

milijarda i dvjestotrideset milijuna katolika. U Evropi i Sjevernoj Americi bit će 380 milijuna, u Južnoj Americi 590 milijuna, u Africi 175 milijuna, u Aziji 80 milijuna i u Oceaniji 7 milijuna katolika. Sa svojih 18% čitavog svjetskog pučanstva Katolička je Crkva još uvijek najveća vjerska skupina na svijetu. Po svemu sudeći, to će prvo mjesto, u dogledno vrijeme, pripasti muslimanima koji imaju veći prirodnji prirast nego kršćani.

MAINZ

Sastanak s regionalnim predstavnikom

U utorak, 8. 8. 1981. godine, održan je u prostorijama Hrvatske katoličke misije u Mainzu radni sastanak hrvatskih svećenika i župnih pomoćnika iz biskupija Mainz, Trier, Limburg, Fulda i Würzburg. Sastanak je organizirao i vodio p. Stjepan Pavić, naddušobrižnikov savjetnik za ovo područje ili, kako se to popularno kaže, regionalni špreher. Na sastanku je bilo nazočno 13 svećenika i pastoralnih suradnika.

P. Pavić je, poslije pozdrava, održao kratki referat u kojem je iznio nekoliko vrlo zanimljivih misli i podataka u svezi sa svijetom migracijā. Rekao je da svijet nije više statičan nego dinamičan, u pokretu. Tako u Evropi živi danas oko 13 milijuna migranata. U migriranju hrvatski narod, na žalost, prednjači. Spomenuo je da na čitavom svijetu djeluje 180 hrvatskih misija i nadodao da stvaranje misija nije bilo praćeno potrebnim pripremanjem misionara. Dodirujući ulogu misionara predavač je naglasio da oni moraju biti prenositelji kršćanske baštine, a da to samo mogu biti ako poznaju i razumiju našu kulturnu stvarnost. Tako je, npr., franački utjecaj u našim krajevima pogodovao čuvanju slavenskog poganstva. Dužnost je Crkve i njezinih službenika da čuvaju liniju zdrave evanđeoske jezgre i da tu jezgru prenose naraštajima koji dolaze. Konstatirao je da socijalističko društvo prenosi svoje ideje od dječjih jaslica do groba i da se u sučeljenju nekih kršćanskih i socijalističkih stavova djeca najviše lome. Religiozna, svjesna i odgovorna obitelj najlakše i najbolje utisnuje religiozno znanje, završio je predavač.

A onda se prešlo na druge točke dnevnoga reda. Kao osnovica za razgovor služio je zapisnik s posljednjeg sastanka šprehera s naddušobrižnikom:

1. Naddušobrižnik i špreheri su se složili da se na **regionalnim sastancima** raspravlja o „Zaprekama i sredstvima u očuvanju i podržavanju župnog zajedništva naših radnika“. Nazočnima u Mainzu nije se ta formulacija učinila posebno sretnom. Pretresali su njezin sadržaj, spominjali su teškoće koje u očuvanju župnog zajedništva danomi-

Pastoralne suradnice i svećenici pozorno prate izlaganje o. Stjepana Pavića, regionalnog šprehera

ce susreću, izrazili želju da se intenziviraju posjeti roditeljima i složili se da se na slijedećem reigonalnom sastanku raspravlja o „Razvijanju župnog zajedništva“. I ova je formulacija bila podvragnuta analizi. Spominjanje odnosa misije prema socijalnom radniku i obratno, utvrđeno je da pojам „župnog zajedništva“ nije dovoljno uvriježen kod naših ljudi u tuđini itd., pa je tema preinačena u „Razvijanje našega vjerničkog zajedništva“. Određeno je da p. Ignacije Vugdelija slijedeći put govori o toj temi i da posebno osvijetli i pojasniti odnos pastoralne i socijalne službe u misiji. Sudionici su se dogovorili da na taj regionalni sastanak, koji će se održati 28.10.1981. g. u Wiesbadenu, budu pozvani svi naši socijalni radnici i kari-tasovi referenti u ovoj regiji.

2. Svi su nazočni izrazili mišljenje da i Hrvatske misije trebaju sudjelovati na **Katholikentagu** u Düsseldoru 1982. godine. Naddušobrižnički ured treba na vrijeme dostaviti točan program Katholikentaga kako bi misionari znali gdje se sa svojim vjernicima mogu uključiti.

3. Bilo je govora i o **Biblijskoj olimpijadi** koja će se održati 1982. g. u Frankfurtu. Svima je bilo poznato da su se špreheri složili da se, zbog 800. obljetnice rođenja sv. Franje i zbog povezivanja s domovinskom Crkvom, olimpijada održi na temu „Franjo i Evanđelje“. Sudionici na ovom sastanku nisu imali ništa protiv te teme, dapače, izrazili su želju da se u toj olimpijadi aktiviraju sva naša djeca. Neki su kritizirali činjenicu da se pri odabiranju tema za olimpijadu ne daju alternative.

4. Pozdravljen je izdavanje nove „**Hrvatske crkvene pjesmarice**“ koja će uskoro izći na većem broju stranica i na boljem papiru.

5. U ovoj točki se govorilo o „**Školovanju naših mladih**“. Spomenuta je porazna istina da oko 60% mladih inozemaca ne završava osnovnog školovanja. Naglašeno je da mlade trebajo još više okupljati i konstatirano je da to nije lako. Trebalo bi s više inventivnosti i eventualnog iskustva pomagati mladima. Rečeno je da uz njemački vjeronauk treba svakako držati i vjeronauk na hrvatskom. I njemačke župe, osim školskog vjeronauka, održavaju vjeronaucne priprave za primanje sakramenata. Spominjana su i misijska župna vijeća. Što se pjevanja hrvatske himne tiče, svi su bili suglasni da se ona pjeva svaki put kad se naši vjernici masovnije okupe, a to je obično o velikim blagdanima.

6. Očito je da su „**Psihološka oboljenja naših ljudi**“ velik problem. Svi su sudionici bili mišljenja da nam u rješavanju takvih problema može puno pomoći hrvatski psihijatar. Izrazili su nadu da će Naddušobrižnički ured poduzeti potrebne korake u tom pravcu. Naglašena je i potreba da na našim saveznim sastancima budu nazočni svi svećenici. Spomenuto je da bi ti sastanci trebali biti završeni četvrtkom uvečer, a ne petkom ujutro.

7. Držanje mons. V. Stankovića na proljetnom sastanku u Vierzehnheiligenu bilo je podvragnuto određenoj kritici.

Ovaj mirni, radni i ozbiljni sastanak završio je ručkom na kojim je sve nazočne pozvao p. Stjepan Pavić.

Perom i kamerom po misiji Pforzheim

„Ovo me još više ohrabruje da i nadalje budem uz svoj hrvatski narod”

Na području misije Pforzheim živi oko 5.000 hrvatskih katolika. Svi oni uglavnom gravitiraju prema dvama, po prilici jednako jakim, misijskim središtima: Pforzheimu i Bruchsalu. Iako je u Pforzheimu službeno središte misije, ipak se u Bruchsalu, u kojem je tri puta manje naših vjernika, na nedjeljnim i blagdanskim euharistijskim slavljinama nađe hrvatskih katolika koliko i u Pforzheimu. Misionar je, vodeći računa o toj činjenici, odlučio da se slavlje prve sv. pričestii održaje naizmjenično u tim gradovima. Ta njegova odluka naišla je na potpuno razumijevanje svih misijskih članova jer se tako odražava pravednost i unaprijeđuje zajedništvo cijele misije. Tako je 26. travnja 1981. g. 19-tero djece primilo prvu sv. pričest u Bruchsalu. Prostrana crkva koja može primiti više od 1.000 vjernika bila je toga dana pretjesna.

Krizma

Središnji misijski ovogodišnji događaj zbio se 31. svibnja 1981. g. kad je sakramenat sv. potvrde primilo 77 mladih hrvatskih vjernika. Uoči krizme bio je priređen susret svih krizmanika, njihovih kumova i ostalih vjernika sa splitskim nadbiskupom dr. Franom Franićem. Da su se svi prisutni mogli isповijediti i dan podijeljivanja Duha Svetoga doživjeti kršćanski, zaslužni su svećenici-misionari vlč. Ivan Plješa, p. Miroslav Barun, vlč. Milivoj Galić i p. Josip Tretnjak. Subotnje slavlje završeno je zajedničkom večerom u misijskim prostorijama. Osim nadbiskupa i svećenika na večeri je bio i misijski pjevački zbor koji broji oko 25 članova.

Nedjeljnojutro posljednjega dana mjeseca svibnja bilo je sunčano, pa je u Pforzheimu sve izgledalo svečanije. Ulažna procesija bila je u savršenom redu, crkva dupkom puna (oko 1300 nazočnih), dekor i trenutak kakav se može poželjeti. Cijela Crkva pjeva, a ton daje pjevački zbor koji se smjestio ispred glavnog oltara. A onda slijedi pozdrav Nadbiskupu. Najprije to, u ime vjernika, čini biranim riječima gospodin Antun Matković. On naglašava da nam je potreban Pastir i da je Hrvatska Crkva u Pforzheimu posebno sretna zbog Pastirove nazočnosti.

Nadbiskup Franić s misionarom P. Kuranom i krizmanicima neposredno nakon pjevanja hrvatske himne

Krizmanici su izveli kratki recital. Na prikazanju je bilo nadasve dirljivo. Uz kruh i vino za misnu žrtvu jedna je krizmanica, u ime svih krizmanika, uručila Nadbiskupu 77 crvenih ruža (O tom je izvijestila „Žz.” u pretprošlom broju). Veliku fotografiju Pforzheima s potpisima svih krizmanika Nadbiskupu su, u ime svih mladih, uručile djevojke Ana Stipčević i Marijana Žmegač.

Recitacija koju je sama napisala i izvela nepoznata ali velika žena (rodila je 11 djece), gospođa Marija Žmegač, ostati će dugo u sjećanju. Ona je Nadbiskupu, za gradnju splitske katedrale, predala sakupljenih 12.745 maraka. Dar je popratila pjesmom:

... A uz pomoć dobrog Boga
I žrtava mnogih graditelja
Dovršit će se u dičnom Splitu
Katedrala, golubica bijela...

Ponesite dragom Splitu,
Neka ima od nas sviju
U Kristovoj čvrstoj stijeni
Jedan kamen ugrađeni...

Tada je i Nadbiskup prosuzio. Svoju zahvalu završio je riječima: „A ovo me

još više ohrabruje da i nadalje ostanem i budem uz svoj hrvatski narod”.

Uz Nadbiskupa je u koncelebraciji bio vlč. Ivan Plješa i domaćin vlč. Petar Kuran. Ručak – nastavak ovoga slavlja u restoranu „Feuergrill“, bio je prigoda da Nadbiskup susretne predstavnike svih mesta u misiji (ukupno 18) i da s njima porazgovori o mukama koje tište „gastarbjajtere“.

Zalaganjem misionara, župnog pomočnika Tome Tadića i velikog prijatelja Hrvata gosp. H. Wildschütte, te susretljivošću i razumijevanjem crkvenih vlasti u Freiburgu, krajem prošle godine misija je dobila vlastite prostorije u kojima se odvija redovita misijska djelatnost. Misija izdaje, četiri puta godišnje, svoj list „Prisutnost“ koji se tiska u 1200 primjeraka. On povezuje raspršene vjernike.

Među misijskim aktivnostima posebno se puno polaže na solidarnost prema braći u nevolji. U toku ove godine skupljeno je za razne potrebe oko 40.000.- DM.

S novom školskom godinom dolaze novi poslovi, nove poteškoće, ali i nove radosti i nade.

P.K.

Deutsches Gebet am Ausländerstag

Wir müssen die Sprache des Anderen lernen.

Wir müssen wieder lernen,
mit offenen Ohren und offenen Augen wahrzunehmen.

Wir müssen wieder lernen, uns selbst für den Anderen zu öffnen:
mit allen Sinnen,
ganz.

(H. Riehl, Philippsburg)

Gib uns die Sprache wieder.

Wir reden,
mit den selben Wörtern reden wir
stundenlang aneinander vorbei.
Wir bleiben ohne Verständigung
und finden kein Verständnis.
Unsere Sprache bleibt leer
und trägt keinen Sinn mehr
zum Anderen.

Od nagrade do - izleta

MAINZ

Na ovogodišnjoj Biblijskoj olimpijadi u Frankfurtu osvojila je skupina mladih iz Hrvatske kat. misije u Mainzu treće mjesto i nagradu. Sredstvima koja im je donijela ta nagrada oni su organizirali izlet (sa svojim misionarom i vjeroučiteljicom) i od 28. do 30. kolovoza o.g. boravili u Vallendaru. Za vrijeme tog trodnevnog boravka obilazili su i razgledali prekrasni porajnski kraj. Posjetili su Schöntal, molili u modernoj i lijepoj Zeltkirche u Vallendaru, obišli palotinsku teološku školu, molili, igrali i odmarali se. U Mainzu su se vratili ispunjeni radošću, zadovoljstvom i uspomenama o kojima će još dugo govoriti. Najavili su da će na slijedećoj Olimpijadi jurišati na prvo mjesto.

Brončana kolajna na ovogodišnjoj olimpijadi u Frankfurtu donijelje mladima iz Mainza i vrlo ugodan izlet

AALEN

Odljevci Križa i Pralika mogu se pozajmiti

Hrvatska kat. misija u Aalenu organizirala je 22. 6. 1980. g. prvo hrvatsko hodočašće u Ellwangen-Schönenberg, najveće Gospino svetište u biskupiji Rottenburg-Stuttgart. Za tu je prigodu naručila odljevak Pralika Gospe Velikog Zavjeta. Odljevak je imao biti gotov do 1. 6. 1980., ali je zbog greške pri odljevanju isporuka zakasnila. Zato je

Odljevak križa s krstionice kneza Višeslava

misionar o. Kruno Vukušić pozajmio odljevak Pralika koji se nalazio u hrvatskom nacionalnom svetištu u Mariji Bistrici.

Druge hrvatske hodočašće i prvu obljetnicu dolaska „Hrvatske Gospe Hodočasnice“ organizirala je Hrvatska kat. misija u Aalenu 14. 6. 1981. g. Za ovu prigodu misija je imala odljevke Pralika Gospe Velikog Hrvatskog Zavjeta i Križa s krstionice kneza Višeslava. Odljevak Pralika je treći po redu, a prvi koji je namijenjen za inozemstvo. Odljevak Križa je sav u srebru. Drugo je hodočašće predvodio kardinal Franjo Šeper. On je i blagoslovio oba odljevka. O tome je pisao mjesni njemački tisak. Uzoriti kardinal u pismu upućenom misionaru o.K. Vukušiću piše 6. 8. 1981.: „Moram reći da se rado sjećam onog izvanrednog hodočašća kod Gospe od Schönenberga. Bilo je uistinu vrlo lijepo. Kako sam čitao u štampi, Vaša zavjetna Gospa i Višeslavov križ bili su prisutni i na onom drugom hodočašću. To mi je drago.“

Odljevci Križa i Pralika stoe na raspolaganju, besplatno, svim hrvatskim misionarima u zap. Evropi. Neke su misije već rezervirale odljevke Pralika i Križa za proslave svojih obljetnica. Rezervacija se može učiniti telefonski: 073 61 / 3 29 05. U tomu svim hrvatskim misionarima stoji na uslugu o. Kruno Vukušić.

I ove godine hodočašće Hrvata - katolika u Kevelaer

Prošlogodišnje hodočašće Hrvata u Kevelaer ostavilo je na sve sudionike (preko tisuću) dubok dojam. Bio nas je lijep broj i cijeli dan se osjećalo da smo pravi hodočasnici. Sve je bilo Bogu na slavu, Gospu na čast.

Ove godine bit će hodočašće na prvu nedjelju u listopadu, 4. 10. 1981., na svetkovinu sv. Franje Asiškog.

Toga dana u kršćanskom svijetu počinje i proslava jubilarne godine u čast sv. Franje povodom 800. godišnjice njegova rođenja. Budući da je sv. Franjo žarko štovao Gospu, ovim hodočašćem otvaramo i proslavu Franjine godine u ovoj regiji.

Hodočašće će predvoditi dr Mijo Škvorc, pom. biskup zagrebački. U programu je, među ostalim, predviđena svećana koncelebrirana sv. Misa, procesija do „Hrvatskog križa“ s molitvom za mir i razumijevanje među narodima. Procesiju će, uz biskupa dr. Miju Škvorce, predvoditi i njemački biskup dr. Ludwig Averkamp.

Podrobnejše informacije mogu se dobiti kod misionarâ na području Nordrhein-Westfalena ili direktno u centru za organizaciju hodočašća: Hrvatska katolička misija, 4130 Moers 3, Lintforter Str. 83., tel. 028 41 / 7 20 13. *Fra Pavao Obrdalj*

FRANKFURT

Počela školska i vjeronaučna godina

Početak školske i vjeronaučne godine u Hrvatskoj katoličkoj zajednici u Frankfurtu ove je godine obilježen na poseban način. Sve je bilo usmjerenog k tome da vjernici, a osobito roditelji, shvate vrijednost vjeronaučne pouke i vjerskog odgoja djece. Župski list, koji povremeno izlazi, u potpunosti je bio posvećen vjeronauku. U njemu je tiskan kompletan raspored vjeronauka u školama, Hrvatskom centru i u svim okolnim prigradskim mjestima. Vjeronauk u školama je počeo već početkom školske godine, tj. 5. 8. 1981.

Ivana Periša, u ime svih polaznika vjeronauka, pozdravila sve prisutne dirljivim riječima i zamolila sve, a posebno roditelje, da vode brigu o vjerskom i moralnom odgoju djece i mlađih. Doslovno je rekla: „Bit ćemo onakvi kakve nas danas odgojite.“ Misna čitanja, pripjevni psalam i molitve vjernika pripremili su i predmolili mlađi. U molitvama vjernika zahvaćene su potrebe mlađih, potrebe Crkve i našega naroda. Jedan od dirljivijih trenutaka je bio kada su djece i mlađi na Prikazanju prinijeli sve vjeronaučne priručnike koji će se ove godine upotrebljavati na vjeronauku. Bila je to poveća gomila knjiga. Da bi to prinošenje bilo što jače izraženo, dvije djevojke su prije toga prinijele na oltar Bibliju i jednu veliku svi-

Lijepom odvijanju obreda svete školske Mise nemalo su doprinijele i ove učenice svojim skladnim pjevanjem

Službeni početak vjeronauka u Hrvatskom centru za sve uzraste djece i mlađezi počeo je 29. 8. 1981. g. Taj dan je bio posvećen upisivanju djece i upoznavanju roditelja. Broj djece koja su upisana prvoga dana daje naslutiti da će broj polaznika vjerske pouke u Hrvatskom centru biti veći nego prošle godine. To će zahtijevati veći broj vjeronaučnih grupa i veći broj vjeronaučnih sati.

Da bi početak vjeronaučne pouke bio jače naglašen, u nedjelju 30. 8. 81. g. bila je školska sv. Misa sa zazivom Duha Svetoga. Katedrala je bila dupkom puna. Umjesto ulazne pjesme zazvali smo Duha Svetoga da nas vodi i potiče kroz ovu godinu. Nakon toga je djevojka Mi-

jeu. Bibliju kao znak da je Božja riječ koja je u njoj sadržana temelj svega vjeronaučnog znanja i odgoja, a svijeću kao upozorenje da svaki koji se hrani Biblijom i knjigama koje su na temelju nje napisane, postaje svjetlo Kristovo u ovome svijetu. Sv. Misu i propovijed održao je župnik p. Luka Livaja.

Početak vjeronaučne godine obilježen je i ispovjeđu djece. Ispovjeđeno je preko 250 djece u samom Hrvatskom centru. Sva su djeca primila i sv. pričest preko spomenute sv. Mise. Sve je učinjeno da početak školske i vjeronaučne godine započne s Bogom, kako bi ova godina bila bogatija i plodonosnija i na intelektualnom i na vjerskom području.

LL

Noa je bio prvi vratar

Uz izdanie brošure „Biblija za svakoga“

Evangelika Crkva kantona Züricha uskoro izdaje jednu zanimljivu brošuru od 64 stranice kako bi potakla svoje vjernike na redovitije čitanje najviše tiskane i najčešće prevedene knjige - Svetoga pisma. Činjenica da vjernici malo čitaju i da slabo razumiju Bibliju, ponukala je sastavljače ove brošure da u Sv. pismu pronađu tekstove koji će zanimati svakoga modernog čovjeka i svako zvanje. Ovaj mali biblijski priručnik namijenjen je različitim slojevima ljudskoga društva: košarkašima, nogometima, zaljubljenima, kršćanima, osamljenima, gladnima, beskućnicima, statističarima, razočaranima - da spomenemo samo neke. Tako u točki „individualisti“ čitamo: „Tko je bio prvi nogometni vratar?“ I tu Biblija ima odgovor: „To je bio Noa. Njemu je Bog rekao da ide među vratnice, budući da on namjerava napasti“. Odio za „statičare“ pun je vrlo zanimljivih i korisnih podataka: cijela Biblija na njemačkom jeziku napisana je s 3.566.480 slova; od 1850. do 1975. godine Biblija je tiskana u 2 i pol milijarde primjeraka; čitavo Sv. pismo prevedeno je na 273 jezika; Novi Zavjet je preveden na 497 a pojedini dijelovi Sv. pisma na 940 jezika. Biblijski su tekstovi dakle prevedeni na 1710 jezika. Kad se uzme u obzir da na svijetu postoji oko 3.000 jezika, onda je jasno da je u jezicima svijeta Biblija zastupljenja od bilo koje druge knjige. Na njemačkom govornom području čitava je Biblija u posljednjih osamdeset godina prevedena i tiskana 47 puta.

Ova knjižica ne želi biti nikakav nadomjestak Sv. pisma. Ona poziva najrazličitije skupine ljudi da uzmu u ruke Bibliju i da je čitaju. Zato i nosi naslov: „Biblija za svakoga“. S ovom brošurom u ruci ili bez nje, pravi vjernik čita svaki dan svetu biblijsku Riječ i živi po njoj.

U Hrvatskoj katoličkoj misiji u Pforzheimu došlo je do promjene adresa. Misiji se ured nalazi u: Lindenstr. 25, 7530 Pforzheim, tel.: 07231/35 55 60, a misijski centar u: Am Waisenhausplatz 16, 7530 Pforzheim, tel.: 07231/35 55 60.

BADEN (ŠVICARSKA)**Održan Peti susret hrvatske kat. mlađeži „Rumeni list“**

„Da ‘Rumeni list’ nikada ne postane uveli list“, bila je završna misao propovijednika dr. fra Zorana Senjaka. Bila je to i želja svih prisutnih.

„Rumeni list“ – Susret hrvatske kat. mlađeži iz Švicarske, doživio je i proslavio svoj 5. rođendan. Bilo je to 20. rujna o.g. u sportskoj dvorani „Aue“ u Badenu, nedaleko Züricha. Bio je to zaista susret rumenila i mlađosti, ljepote i molitve, veselja i pjesme. Bio je to susret koji je i starije „kosti“ gradio, da poskoče uz šargiju, da potegnu konopac, bace kamen, zapjevaju gangu... Tema jedna, ali varijacija mnoga.

Ali nije to susret samo hrvatske mlađeži. To je susret hrvatske mlađosti. A mlađost nije samo tamo gdje je mali broj godina, gdje još nema sijedi, gdje je još „linija“ vitka, mlađost je i tamo gdje hrabro srce, mlađo i vjerno bije za Boga, vjeru i Domovinu. U to ime smo se sastali, molili, pjevali i sretni razili. To je bilo naše trojstvo, koje je i ove godine privuklo preko 3 tisuće rumenosličića u rodno mjesto „Rumenog“, u Baden kod Züricha. Program otvorio je dječje grupe, njih devet iz Švicarske i jedna iz Singena (Njemačka). Možda bi poneko profinjeno umjetničko uho i zapazilo tu i tamo disonac u pjevanju, ali ne roditeljsko i rodoljubno. Očito se vidjelo da djeca nisu žalila truda u pripremama, kao ni danas glasa. Publike nije ostala dužna. Burni aplauzi bili su zaslужena nagrada. Uz dječji „narodni“ melos lijepo se uklopile, istina rijetke, narodne nošnjice. Teško je reći čega radi, poruke ili izvođača, jedan od najljepših dojmova ostavi mala djevojčica s lutkom iz Locarna i pjesma: „Jednog dana riješio moj tata, za rođendan da mi kupi brata.“

Dječje pjevanje bila je najljepši preludij centarlnog dijela susreta, sv. Mise. Dvanaest svećenika okruživalo je biskupa dr. Tomislava Jablanovića, koji je uz propovijednika dr. fra Zorana Senjaka bio predstavnik domovinske Crkve. Biskup nije krio niti mogao skriti radost da je mogao biti danas ovđe među nama. Poruka dr. fra Zorana Senjaka, jednostavna i lagana, shvatljiva i za sve prihvatljiva. „Vjera je naše pravo blago, naša snaga, koja nam u najtežim i najtanjim trenucima biva oslonac i putokaz. Naš život jest ogledalo vjere. Pog-

ledajmo se i progledajmo čeće, da vidimo da se ne pojavljuju bore starosti.“ Iako je poruka bila upućena mladima, nisu bila zaboravljena ni ona najmlađa srca kojima se raduju svi, pa i susjedi, valjda „što ih je svaki dan sve manje“, kao ni ona koja su već dobro zamorenata godinama rada.

Plodove zemlje i rada ruku ljudskih, kruh, bukaru s vinom, klasje, kamen i grumen rodne nam zemlje, štak... uz molitve da postanu svima blagoslov i spas - sve to doniješ i staviše na oltar djeca. „Lijepom našom“ završilo je liturgijsko slavlje.

Nakon što smo se okrijepili Riječju i Kruhom sa stola Gospodnjeg, sjeli smo za „profani“ stol, koji pripremio i blagoslovio vrijedne ruke misijskih suradnika. Bijaše taj zalogaj obilat, ugordan i sladak.

Velika sportska dvorana u Badenu (Švicarska) ugostila je i ove godine tisuće hrvatskih „Rumenolistaša“

Vrijeme zabave bilo je u znaku različitih „instrumenata“, od onih klasičnih, olimpijskih, gange i kamena s ramena, preko šargije do modernijih, gitare i saksofona.

Da bi svaki zalogaj našao pravo mjesto, bilo je potrebno malo gibanja. Jedni potražiše nešto svježijeg zraka na terenima izvan dvorane, drugi ostaše u dvorani da pljeskom nagrađuju pjevače i plesače. Folklorno-tamburaška grupa „Movis-Croatia“, „Trio“ iz Züricha, „Kvartet“ iz Basela, spletovima svojih pjesama i plesova učiniše atmosferu u dvorani i ugodnom i zabavnom.

Na športskim terenima muška i fair-borba. U „olimpijskim“ disciplinama Duvnjaci se okitili skoro svim nagradama.

Najveću pažnju ipak privuće nogometna utakmica između H. Š. K. „Croatie“ iz Singena i švicarske mlađarije. Utakmica za primjer. Borebena, fair i napeta do posljednjeg sučeva zvižduka. Regularni tok završi neodlučeno 2:2. Kao po narudžbi za gledaoce. Da bi se našao ipak pobednik, prešlo se na izvođenje jedanaesteraca. Mladići iz Singena imajuše nešto više sreće, koncentracije i zasluzeno osvojile još jedan pehar.

Točku na sve stavio je VIS „Vikend“, koji je nakon podjele nagrada sve do večernjih sati svirao i zabavljao sve one koji su htjeli malo plesati kraj rijeke Limmat.

Zdrav duh je obično u zdravu tijelu. Da bi duh „Rumenog“ i dalje bio zdrav i svjež, potrudite se svećenici-misionari. A da ni tijelo ne bi požutjelo potrudite se vrijedni misijski suradnici iz Badena,

Wettingena, Nussbaumena, Neuenhofa, Züricha, ... svojim ponašanjem, poslugom i radom. Bilo je pravih kono-barskih mašni, uz kršan brk i bijelu bluzu. Bili bi sigurno velika konkurenca svojim profesionalnim kolegama. Uz njihovo pečenje i piće, „Rumeni“ je i po peti put dobio i sačuvao pravu rumenu boju.

A. Tomas

Duhovne vježbe za hrvatske misionare koji djeluju na njemačkom govornom području održat će se od 5. do 9. listopada 1981. godine u Vierzehnheiligenu kod Bamberga. Duhovne vježbe vodi dr. Mijo Škvorc, pomoćni zagrebački biskup.

LUDWIGSHAFEN**Mali Hrvati sviraju tamburice!**

Daleko od domovine zatitrale su milozvučno naše tamburice u Ludwigshafenu. Na sam „Majčin dan”, 9. svibnja 1981., u dvorani „Caritasa”, Hemshofstraße 56, predstavio se roditeljima, te brojnim uzvanicima prof. Ante Svoboda, svojim dječjim tamburaškim zborom od 25 djece (5 - 11 god.) sastavljenim od naših radnika zaposlenih u Ludwigshafenu i Manheimu.

umorne od posla, tako da su zaboravili da se nalaze u Ludwigshafenu, daleko od naše plodonosne i divne Slavonije.

Kad su djeca zaplesala kolo „Igra kolo, igra kolo”, zatalasali su se redovi prisutnih, čak i Nijemaca. Pjevali su svi - domovina Hrvatska bila je u ovoj dvorani prisutna. Nakon odsvirane i otpjevane pjesme „Stara me majka kara”, zastor se spustio.

Njih 25, jedno pokraj drugoga, stajali su prekrasno obućeni u bijele bluzice,

grlile su dječicu. Ponosno su ih milovali i ljubile, sretne da imaju čast nositi ime majke.

Caritas Ludwigshafena organizirao je odlazak naših malih tamburaša u starački dom „Blies”. Kada su djeca zapjevala: „Teče, teče bistra vodaime joj je Sava”, te nekoliko njem. pjesama izvođenih na našoj hrvatskoj tamburici, pljeskale su starice dugo, dugo, a za vrijeme odmora nudile slatkisima, kolačima i rekoše: „Molit ćemo se Bogu za vaše zdravlje”. Kad smo odlazili, pratili su nas i one koje sjede u invalidskim kolicima i dugo, dugo su mahale za našim autobusom.

29.8., pred preko 1500 ljudi, u „Zenter für Körperbehinderte” orila se naša hrvatska pjesma iz grla naših malih tamburaša. Novine Rheinland-Pfalz od 31.8. zabilježile su uspješan nastup malih tamburaša iz Hrvatske. Za mjesec listopad ugovorena su 3 nastupa, a za Božić se spremi poseban svečani program.

Roditelji su prema uputama kupili tamburice, a bas-berde pomogao je kupiti „Caritas” Ludwigshafena. Prvi dani rada bili su vrlo teški jer nismo imali prostorija za vježbanje. Hrvatska katolička misija i gosp. župnik A. Kosina izašao nam je na ruku, tako da smo vježbali u čekaonici misije. Ova prostorija je bila premalena tako da nam je gosp. Horst, direktor Caritasa Ludwigshafena, pronašao bolje prostorije u kojima se dva puta tjedno marljivo pripremamo za nastupe.

Vjerujemo da ćemo uskoro razveseliti mnoge naše ljude svojim nastupima, te očekujemo pozive naših Hrvatskih katoličkih misija.

Prof. Ante Svoboda

Mladi tamburaši iz Ludwigshafena očekuju, pred staračkim domom, dolazak svojega dirigenta

Zvuci „Lijepo naše“ orosili su lica prisutnih, a zvuk tamburica, proizведен malim nježnim dječjim prsticima, ponio je u duhu sve prisutne u našu lijepu domovinu Hrvatsku, gdje se zvuk tamburice čuje na svakom koraku. Redale su se brojne recitacije posvećene imenu „Majka“ te kola što je uvježbala gđica Fedor. Pjesmom „Mlada Dalmatinka“ sjetili smo se našeg hrvatskog plavog Jadrana. „Ulivadi pod jasenom“ naših bogatih miomirisnih pašnjaka, a „Slavonsko kolo“ probudilo je i one

košuljice, s tamno-plavim okovratnikom, na lijevoj strani prsa muzički znak „Lira“, s tamburicom i hrv. grbom, u vijencu oko lire i grba Caritas, „KUD V. Stahuljak“. V. Stahuljak (1876. - 1960.) je poznati hrvatski skladatelj. Pretežno je skladao pjesme za tamburaške orkestre, zborove te koncertne skladbe. Inspirirao se na vrelime narodne glazbe, i time zadužio Hrvatsku svojim kulturnim i umjetničkim radom. Svaki je u ruci nosio 5 crvenih karanfila - majci na dar. Suze radosnice tekle su majkama,

Mali kviz**Poznajete li naše crkve?**

- Kako se zove ova starohrvatska crkva
- U kom se mjestu nalazi?
- Koje je godine, u tom mjestu, održano najveće zborovanje hrvatskih katolika u povijesti?
- Tko je predvodio to zborovanje?
- Koji je kardinal zastupao Svetog Oca?

Tri najbolja odgovora bit će nagrađena.

Proslava misije u Offenbachu

U nedjelju 27. rujna 1981. g. održat će se u Offenbachu na Majni proslava 10. obljetnice osnutka Hrvatske katoličke misije. U 12,30 sati biskup o. Mijo Škvorc slavit će pontifikalnu sv. Misu i podijeliti sakramenat sv. potvrde. U 15,30 sati počet će svečana akademija u gradskom kazalištu. Za vrijeme akademije nastupit će hrvatski dječji zborovi i folklorne grupe te dječji zborovi i folklorne grupe iz Portugala i S. R. Njemačke. Biskupijski savjetnik iz Mainza održat će predavanje o integraciji inozemne mladeži.

MANNHEIM**Proslavljeni 10. obljetnici
Karitasova savjetovališta**

U nedjelju 13. rujna 1981. g. proslavilo je Karitasovo savjetovalište za radnike iz Jugoslavije u Mannheimu desetu obljetnicu svoga postojanja i uspješnog djelovanja. Proslavu je organizirao gospodin Ilija Peran, voditelj savjetovališta. On rado i puno pomaže našim ljudima.

Proslavu je uzveličala folklorna grupa, dramska sekcija i harmonikaška grupa mladih Hrvatske katoličke misije iz Mainza.

Folklorna grupa misije iz Mainza izvodila je narodna kola iz Slavonije, Pri-gorja i Bosne. Dramska grupa je izvela igrokaz „Svjetlo u svetištu” i šaljivi komad „Ukradeni križ”. Gledatelja se posebno dojmila poruka „Svjetla u svetištu”: obitelj je jezgra društva i svjetlo u malom svetištu. U tom svetištu treba najviše svijetliti majka, oslonjena na svjetlo nebeske Majke Marije. Djeca koja gledaju to svjetlo i slijede ga, neće

Glumice iz Mainza poslike izvrsno odgumljenog igrokaza „Svjetlo u svetištu”

zalutati. No, ako im se to i dogodi, vratit će se, po žrtvama i molitvama majke i druge djece, k svjetlu u svetištu obitelji i k Marijinu svjetlu.

Mladi su harmonikaši svirali narodne pjesme i kola za ples. Među njima se posebno istakao Nenad Prugovečki i Nedeljko Čorluka.

Gosti, naši radnici i članovi njihovih obitelji, bili su oduševljeni. Osvježeni i ojačani u svom zajedništvu vratili su se u svoje stanove. Višekratna informacija Zapadnonjemačkog radija u Kölnu o ovoj proslavi učinila je da se na proslavu okupilo nekoliko stotina naših radnika.

P.S. Pavić

Frankfurtski folkloriši u Sinju

Na blagdan Velike Gospe ove godine našla se i naša folklorna grupa „Croatian ensemble” iz frankfurtske misije u jednom od najljepših hrvatskih marijanskih svetišta - u crkvi Čudotvorne

Gospe Sinjske. Iako umorni od dugog putovanja autobusom, naši su mlađi, uoči velikog blagdana, svojim veselim podcikivanjem i vještim korakom izvodili kola iz različitih dijelova naše lijepe

Frankfurtski folkloriši drže počasnu stražu uz sliku Čudotvorne Gospe Sinjske na blagdan Velike Gospe 1981. godine u Sinju

Prigodom desete obljetnice Međunarodnog marijanskog i mariološkog konгресa u Zagrebu i Mariji Bistrici izdala je Kršćanska sadašnjost kazetu „Majko Božja Bistrčka” s prekrasnim pučkim i

umjetničkim pjesmama koje su posvećene Mariji. U razmatranje o Majci Božjoj uvode urednici ove kazete: Duda, Turčinović, Hlevnjak i poznati hrvatski pjesnici: Domjanić, Ivančan,

domovine. Oko desetaka tisuća hodočasnika pozorno je pratilo naš program u kojem je bilo za svakoga ponešto. I starac Božo iz Slavoniji uživao je u igri sinova i kćeri naših inozemaca. Na sam blagdan Gospina Uznesenja naši su folkloriši, obučeni u prekrasne ramske nošnje, čuvali preko sv. Mise lik Gošće iz Rame i pjevali iz svega srca njezinu himnu: „O Gospe Sinjska, Djevo sveta”. Majke s krunicama u ruci koje mole za svoje mile i drage, a vidjeli smo ih toga dana neizmjerno puno, ostat će nam u najdubljem sjećanju. Molile su one svoju i našu Majku i za nas, svoju djecu u dalekoj tuđini. Šteta da je blagdan i naš boravak u Sinju prekratko trajao!

S kovčezima u ruci i suznih očiju oprostili su se mlađi frankfurtski folkloriši 16. kolovoza od Gospe Sinjske. Vratili su se natrag ojačani u vjeri i s velikom željom u srcu: još jednom ovako putovati, ali bez povratne karte. Dražena B.

Korner, Nazor, Prpić i A. B. Šimić. Tekstove čitaju: Jelena Gruić i Vlado Gerić. Kazeta je vrlo informativna i poučna, sluša se s užitkom, od velike je duhovne koristi.

BOCHUM**Obiteljski seminar bochumske misije**

Po drugi put ove godine organizira Hrvatska katolička misija u Bochumu obiteljski „weekend-seminar“. Ovaj put će se održati u mjestu Rhode / Olpe, u Sauerlandu, toj zelenoj oazi pokrajine Westfalen, i to od petka 2. listopada do nedjelje 4. listopada 1981. Voditelji će opet biti naši poznati stručnjaci za obiteljska pitanja.

Sudionici obiteljskog seminara koji je organizirala misija Bochum od 30. do 31. svibnja ove godine

Ovo je bila želja velikog broja sudionika prvog seminara od 30. do 31. svibnja ove godine na jezeru Möhnesee u Sauerlandu. Preko četrdesetak odraslih i mladih aktivno je sudjelovalo u ot-

vorenim diskusijama s predavačima, dok su se djeca za to vrijeme zabavljala igrom.

Uz stručni dio bilo je naravno prilike za odmor, šetnju i večernji roštilj.

BAD SODEN Stranci angažirani u župnoj proslavi

Na našim proslavama nađe se uvijek i domaća kapljica „koja razveseljuje srce čovjekovo”, a ne razlošćuje srca ženina

Župa sv. Katarine, u oporavilišnom gradu Bad Soden (Taunus), imala je ove godine svoju godišnju svečanost, tzv. „Pfarrfest“, u nedjelju 23. kolovoza. Za tu se proslavu u župi angažiraju sve grupe, grupacije, inicijative, odbori i sl. Budući da u gradu postoje i zajednice katoličkih inozemnih sugrađana, ove su godine na župno slavlje pozvane i njihove grupe kojima je ponuđena prigoda da urede svoje standove s informacijama i domovinskim specijalitetima. Uz talijansku i francusku također se i mjesna Hrvatska zajednica odazvala pozivu te vrlo originalno opremila svoj stand slikama, informativnim materijalom, čevapčićima, kolačima i - pump-

nom stanicom! Naravski da gorivo nije bilo „super“ ni „normal“, nego mostarska žilavka i dalmatinski pelješac, sa samo 7 - 8 „oktana“. Posjet proslavi bio je iznad očekivanja zahvaljujući i prijaznom, sunčanom vremenu, tako da je već malo poslije podneva ponestalo i specijaliteta i - „goriva“. To ipak nije omelo nastup svih predviđenih grupa nakon svečane sv. Mise: dječjih, omladinskih i dvaju zborova. Uz to su se, na prostoru pred crkvom, djeca mogla oprobati u svojim vještinama vožnje biciklom sa zaprekama, gađanju, crtanjem i sl. Uz raznovrstan je bilo i ozbiljnih tema: o 3. svijetu, gladnima, ali i o integraciji stranaca ovdje.

BAD SÄCKINGEN/HAMBURG**Novi savjetnici u socijalnoj službi**

U Bad Säckingenu, Rathausplatz 17, tel.: 07761/7037-38, ponovno je počela raditi socijalna služba za naše radnike. Socijalni savjetnik je gospodin Stjepan Herceg. On je rođen 25.8.1952. g. u Zagrebu. Gimnaziju je završio u Rijeci. Teologiju je diplomirao 1979. g. u Benediktbeuerenu. Socijalnu pedagogiju je studirao od 1977. do 1981. g., također u Benediktbeuerenu. Studij je završio diplomom. Zasada najviše radi u Bad Säckingenu, a uskoro počinje i u Lörrachu, Waldshutu i u Rheinfeldenu.

Mjesto karitasovog socijalnog radnika u Hamburgu preuzeo je od 1.05.1981. godine gospodin Vinko Čubela. Adresa uredovnih prostorija glasi: 2000 Hamburg 1, Holzdam 20, a broj telefona: 040/2802989. Radno vrijeme: utorkom i četvrtkom od 9,00 do 12,00 i 17,00 do 19,00, a subotom od 10,00 do 12,00 sati.

Gosp. Vinko Čubela je priznati tumač i prevodilac, što je od velike koristi hrvatskim radnicima u Hamburgu. Vrijedno je istaknuti da on drži tečajeve njemačkog jezika za odrasle i mladež svakog tjedna u prostorijama socijalnog savjetovališta.

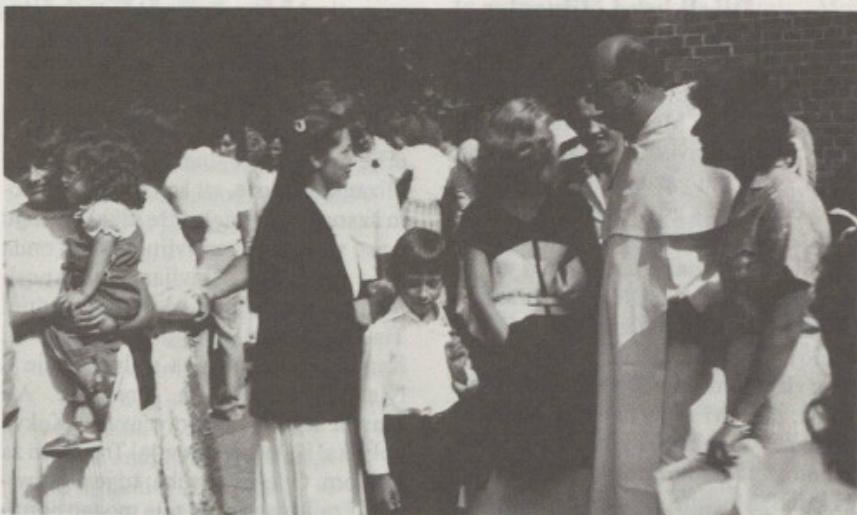

Hrvatska katolička misija u Ingolstadtu ima novi telefonski broj: 0841/34703.

HANNOVER

Ne možemo ga zaboraviti

Svaki je rastanak bolan, to je jedna vrsta umiranja, posebno kad nas napušta onaj s kojim se duže vremena zajedno živjelo i radilo te zajednički dijelilo radost i žalost. Poslije šest godina naporog rada na pastoralnom, socijalnom i kulturnom polju oprostio se 6.9.1981. g. p. Nikola Mioč, dominikanc, od svojih vjernika. Ne želimo nabratati njegove uspjehe u radu s mladima, odraslima, roditeljima, dječjim zborom, folklornom grupom te sudjelovanje njegove mladeži na Biblijskim olimpijadama. Za to bi trebalo puno prostora. Desna i lijeva ruka bile su mu časne sestre koje već nekoliko godina djeluju u misiji Hannover. P. Nikola je, poslije dugih i neumornih traženja, uspio dobiti od biskupije Hildesheim jedan od najljepših i najvećih hrvatskih katoličkih centara u Njemačkoj. Centar je blagoslovio i otvorio zagrebački nadbiskup F. Kuharić zajedno s mjesnim biskupom dr. M. Jansenom. U velikim prostorijama centra razvila se mnogostruka djelatnost. Tu je uvijek živo, naročito petkom, subotom i nedjeljom. Tu naši radnici nalaze kutak domovine i to se ne može zaboraviti. P.

P. Lujo Jeđud upoznaje svoje župljane u Hannoveru

Nikola je preuzeo novu dužnost u dominikanskoj župi u Zagrebu. Na svemu mu od srca hvala!

P. Nikolu Mioča naslijedio je u misiji Hannover p. Ljudevit Josip Jeđud. On je rođen u Međimurju. Maturirao je 1956. g. u Bolu na Braču, a za svećenika je zaređen 1964. godine. Bio je poglavac samostana u Splitu a posljednjih deset godina župnikovao je u župi sv. Krunicе u Zagrebu. Bavio se katehizacijom

odraslih. Na temelju svojega iskustva i rada izdao je i priručnik „Vjera tvojega krštenja“. Na primopredaji u Hannoveru bili su nazočni mnp. Marinko Zadro, dominikanski provincijal, p. Bernardo Dukić, naddušobrižnik i p. Josip Mrkonjić, misionar u Hamburgu. Na temelju nedjeljnog čitanja o čuvanima doma Izraelova, svi smo novom misionaru zaželjeli da bude čuvar naroda Božjega i doma hrvatskoga.

NÜRNBERG

Stigao je novi misionar

U nedjelju 13. rujna 1981. godine uveden je novi misionar p. Stjepan Bolkovac u službu župnika Hrvatske katoličke misije Nürnberg. Ustoličenju su prisustvovali p. M. Litrić, salezijanski provincijal, p. B. Dukić, naddušobrižnik i p. F. Marušić, misionar. P. Bolkovac je rođen 1948. g. u Slavoniji. Za svećenika je zaređen 1974. g. u Zagrebu. Studirao

P. Stjepan Bolkovac

je u Italiji. Vršio je službu zborovođe i duhovnog pomoćnika u Zagrebu. Kroz dvije godine je vodio Salezijanski katehetski centar. Na srcu mu leži rad s mla-

dima i katehiziranje. Te svoje sklonosti moći će razvijati u Nürnbergu jer u njemu ima mnogo naših mladih i mnogo vjeronauka. Čestitamo mu!

NÜRNBERG 31.5.81.

U Nürnbergu ima puno mladih. Na slici: p. Franjo Marušić s pravopričesnicima 1981. godine

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

Bijeli luk i šljivovica

Martin se udobno smjesti pa pozdravi svečano: „Faljen Isus i Marija!” Gradski šešir na glavi, debeli štap u šakama, pravi srijemski gazda, ali mu brkovi i kosa od zadnjeg posjeta jače posijedili, leđa se pognulla, kako ono veli fra Jure: „Savit ko peti paragraf!” Otkad mu se kćerke poudale pa otišle jedna u Italiju a druga u Holandiju, dolazi starac u Centar samo kad ima nešto važnoga, jer je stalno u vlakovima između Rima i Amsterdama: zaustavi se par dana u Frankfurtu, podigne s banke penziju pa putuje sa ženom, tetom Marijom, k drugoj kćerki. „Ti znaš Martine, da ovdje nismo nadležni za Švabe”, kažem u šali. „Ne budi benast”, veli djed pa izvadi tikvicu rakije iz torbe, ja dohvatom dva fraklića. „Moj nemački pasoš ne smije posvaditi stare komšije Sremce i Slavonce! Ajd, živio!” Kucnemo, pijuckamo i pričamo. „Eto sam našo u stanu nešto pošte, daj mi to pregledaj i protulmači.”

Kad god Martin uđe, pecne me u nos opori miris bijelog luka i šljivovice, vonj šokačkih sela i srijemskog kulena, kao kad sam u mladosti s kolegama pješačio u Selce ili Viškovce, da se kod poznatih nam župnika opet jednom do sita najdem, jer zadnjih mjeseci rata gradovi su oskudjevali, a na selu oko Đakova se uvijek našlo debele slanine, crnog hljeba i krepke domaće rakije. Tkoli je sve onda sa mnom obilazio selo i prosjačio! Današnji nadbiskup Zadra, đakovački biskup Kos, kanonik Bešlić, Perica, poznati župnik iz Poljica svećenik-pisac Žarko Brzić i drugi „popovski đaci” iz sjemeništa.

Dok čitam djedovu poštu, uleti u ured fra Jure, uvijek užurban i uzbuđen. Sad će prskati iskre, pomislim, jer Martin i Jure su se kresali kao dva kremena, čim bi se sreli. Dvije stvari nije mogao fra Jure oprostiti Martinu: što je dao kćerke za strance, ijer se starac služio ekavskim narječjem, kao svi Srijemci. Ali djed bi nasmijano fra Juri odgovarao: „Ja sam Sremac, nisam ateista – ja verujem u Isusa Krista!”

Čim je fra Jure ušao, Martin se pretjerao nakloni. „Dajte, prečasni, uzmite i vi čašicu moje domaće iz Ilaka! Uz beli luk, nema ništa boljeg za zdravlje. Ova moja zrije blizu onog mesta, gdje je umro junak turskih ratova, vaš slavni subrat Ivan Kapistran.” Fra Jure pre-

strašeno podigne ruke kao da želi odgurnuti od sebe sotonu. „Ma kaka raka! Znaš dobro, da imam na sebi deset bolesti!”, kao kad starica ponosno kaže: „Evo mojih sinova!”

U Njemačku je Martin došao na rad još prije dvadeset godina. Tu su mu kćerke blizanke odrasle, ali kad su svršile školu i zanat, nisu imale više nikakvu želju da se vrate u Jugoslaviju. Martin onda uzeo njemačko državljanstvo. U posljednje vrijeme nije ni prvi ni zadnji. Tisuće Hrvata sele u Australiju ili Kanadu, mnogo ih za stalno ostaje u Njemačkoj, kako fra Jure kaže. Ali Martin se hrabro opravdavao: „Kakva politika! Kakva ideologija! Trbuhom za kruhom. Gde ima kruha, tu je domovina!” Fra Jure se s tim nije mogao pomiriti. „To ti danas sve idje po svitu ka’ za seobe naroda! To ti se udaje popriko, jezici se isprimišali, ka’ ono u Babilonu. A ko će onda ostat u Rvackoj? Samo mi fratri, i oni drugi?” Martin će skrušeno: „Imaš pravo, prečasni, al’ šta ćeš? Svako trka za svojom zvezdom. Deca se privikla na dobar život i na slobodu, pa ne moš ih ubiti! Nije uvek same krivo, što ni postalo vel’ko drvo! Kad god je i loš bašćovan za to odgovoran!”

Fra Jure je poznavao Martinove kćerke od malena, pa mu ih bilo žao. „Al’ kud si ih išo davat Talijancu i Olandjanu! Šta ih nisi uđa Rvatima? Kod nas u Sinju piva narod: ‘Gospe Sinska, čuvaj mi ognjište, e da po njem moja dica vrište!’ A tvoji unuci vrište u tuđini! Šteta! Koliko malih Rvačića bi sad oko tebe bilo!”

Martin se zainatio. „Ne soli mi pamet, prečasni! Nisam ja izdao svoju domovinu, nego ona mene! Bilo mi dosta onih zlobnih reči, koje sam kod svake posete u Iluku morao od drugova slušati: ‘Ej, ti, Jugošaboli! E nek onda budem po pasošu Švabo, al ne više Jugo! Sad živim de oču i kako oču, nosim venac belog luka i tikvicu šljivovice u torbi kao komad stare domovine, koja ne ovisi o boji pasoša.’ Fra Jure ga dalje bocka. „A šta nema luka u drugim zemljama?” „Ne da ga nema, al’ tamo je on presladak, bez karaktera. Zamisli, u Italiji zovu beli luk Aljo – ko neki Turčin! Al’ nema boljeg belog luka nego je naš. Gledaj mene: skoro mi sedamdeset a mogu još podići panj! Tako ja nosim beli luk i šljivovicu svojim čerkama, nek u njima još tinja hrvatska kultura.”

Uzeo i fra Jure gutljaj rakije, zaboravivši svojih „deset bolesti”. „Pravo govor-

iš, štor Martine, al’ svejedno smo ti mi Rvati zadnji bijednici, razasuti po svitu, bez kuće i domovine!” Martin pogladi sijede brke pa će zamisljeno: „Šta ćeš, prečasni? Glete nas bunjevačke Hrvate. Pobegli smo prije pamtimeva pred Turcima iz Bosne u Srem. Iz stare Austrije smo morali bežati u Ameriku. Pod Aleksandrovom diktaturom smo utekli u Braziliju. A eto sad gastarbajtujemo u Nemačkoj. Hrvati su uvek bežali od samovoljnih vlasti!”

Fra Jure bocka dalje. „U redu, tako ti odočastiš od jedne čeri do druge, putuješ iz Olandije u Njemačku pa dalje u Italiju i nosiš po svitu bili luk i rakiju. Al’ šta je s drugom rvackom kulturom?” Martin pokaže ‘bosanski grb’ pa vikne: „Nek svako širi našu kulturu prema svojoj prinadležnosti! Naš režim iz Beograda širi samoupravu, konzulat crvene pasaše, vi fratari Božu reč i istinu, a ja beli luk i šljivovicu! Imam dobru penziju, vremena kolko očeš, pa putujem od jedne čeri do druge. ‘Dokon pop i jariće krsti’, veli se u Sremu. Tako i ja. Nemam posla ni briga, nosim u svet beli luk i rakiju, putujem, pa raznosim hrvatsku kulturu!”

Opet napunim frakliće za svu trojicu pa pitam Martina: „Nije li ti teško u tuđim zemljama? Ne poznaš jezike i običaje!” „Nije mi sasma lako. Al’ kud god dođeš, nađeš našu katoličku crkvu. Drugovi se muče već pedeset godina da pronađu tu neku svoju internacionalu, a mi kršćani je imamo već dve iljade godina! Sedneš tako u crkvu, odmoriš se i pomoliš Bogu, pa si miran, svedno da li se tamo čavrila talijanski ili olandski. Gledam prošlog leta s prozora moje kćeri blizu Rima: dole ispod nas modro, duboko jezero, a preko puta ljetna palača našeg Svetog Oca pape. Katoliku je ceo svet domovina. Ja se svuda osećam kao kod kuće u Iluku.”

„Lipo, lipo, Martine!”, priznaje fra Jure, „al’ ja ipak ne mogu prižaliti: naši Rvati lete po svitu ka’ trule šljive s drvetom, mnogi svrše na đubrištu!”

Martin se naljuti. „Nemoj tako, prečasni! Oni koji štograd valjaju, ne odu na đubrište! Pa dok je našeg belog luka i šljivovice, dok je naši fratara i popova, koji idu s nama svuda po svetu, biće i Hrvatske!”

Tako su bijeli luk i šljivovica, koje stari Srijemci nosa po svijetu kao zalog stare domovine, eto pomirili ekavskog Hrvata i ikavskog fratra.

Ivo Hladek

PILIP PRŽINA - BAUŠTELAC

(IV. nastavak)

najstariji, moga si, čača bi se žrtvova, ali kad neš, neš. Sitit ćeš se ti ovoga, da nisi zbog svoje ludosti tijo. Čača se tvoj nije moga školovat, pa krampa. Eto ti neš, pa krampaj, a ja san mislio, kad ja moran krampat, da bar moja dica ne krampaju, jer, šta san vidijo, nema crnjeg kruva, sinko, od motike. Sitio san se ja, čača, kako se ne bi sitio. E bar da će moja dica opametit i dobro učit, pa se čača neće žalit potucat po tuđen svitu i privrčat tuđu zemlju, i radit tuđe kuće i asvaltirat tuđe ceste, i kopat tuđe kanale - i još mi kaže oni kapo: „du Ausländer!“ A to znači, nemojte vi meni govorit, i meni je četrdeset i više godina, to znači izvan zemlje. Ma šta misliš! Ja se rodio na ovoj zemlji, a on meni da i ne spadan u ovu zemlju: Ausländer raus! Aaa di raus, kad san iz svoje aus? Ah, uvik me zanese...

Itako je moje školovanje završilo i počelo ovo drugo. Škola života koja je priskupa i ne da se završit do groba, a ona svaka kadli-tadli završi. Mi jadni bauštelci taku školu tućemo koju nam može samo Gospod Bok naplatiti. Znan se dobro potpisat, ne mora mi drugi pismo čitat i pisat, i meni bauštelcu dosta.

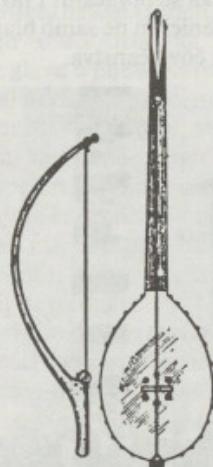
Inaresta ja do vojske, velik, kršan, kako me i vidite. Svoje san pošteno otslužio i u redu.

II. dio

Guslar kroz pauzu

A da znate odakle dolazin,
Poslušajte, Cetinu oblazin.
Svako selo sa sobon se vali.
Sinj se vali robon i dućanon,
Brnažani Tripalovim stanjon,
Turjačani konjin i alašon,
Košučani ispod kuće pašon.
A Trilj bili moston i pazaron,
A Vedrine gnojon i krtolin,
A Jabuka sirkon i ševeron,
A Grab bili ribon i vlakovin.
Dovičani svojin šamatorjem,
A Ruđani tunel i garbunom.
Otočani kupuson glavašon.
Koričani ječimon jarikon,
A Gljevljani relon i kadinon,
A Galjani vinom i rakijom,
A Obrovac kozon i jaradi.

Zelovčani lulom Delašušom,
A Potravlje bakrama i pekom,
A Lučani kruškom i jabukom.
Čitlučani pilićin i tukom.
Jasenčani svojin picukaron.
Glavičani konjim i karovin.
U Smradovu rodili kumpiri
Taman, brate, u pušku balini.
S onu stranu od Čačinske kule
To su uvik trgovci torbari,
Prevaranti i dobri fiškali,
A ne znaju, niti hoće znati
Il Sinjani il su Imočani,
U tomu su kao Muslimani.

Imočani trgovci odavni,
Pametni su, danas školovani.
A Duvnjaci i s njima Livanjaci,
Svi zajedno zvali se Gornjaci,
Dobri kosci i dobri težaci,
Ljudi virni Bogu i narodu.
Sve ostalo, ko bi pribrojio
I pohvalu svakom podilio?
Ej, Cetino, mutna i krvava,
Ni od kiše, ni velike suše,
Već od suza cetinskijeh cura.
Odvedoše momke u tuđinu,
Ostadoše cure neudate.
I od suza naši stari majki,
Odvedoše sinove njihove,
Ostadoše majke nezbrinute.

„Valjen Isus! Zdravo drugovi! Dobar dan! Smrt fašizmu! Šta je za koga neka izabere!“ Vako je pokojni Zec pozdravlja na sinjskoj pijaci u ono ratno vreme, kad nisi zna ko je ko, moj brate, ka ni danas.

Kad san se ja vratijo iz vojske, bilo je никако prid poklade, u veljači. Odma san se ja zaposlio u Splitu, u Lavčevića. Prvi

put kad san se vratio s posla, one mi naše komšinice pripivaše jednu: „Moj dragane, kad te niko neće, Lavčevića prima poduzeće“. Eh!

Radija ja tako i zarađiva, taman mi doticalo za piće i duvan. Materi nisan moga ništa dat, a to me uvik bolilo, jer je ona meni u vojsku uvik slala. Zato jon Pilip sada pošalje misečno nikoliko orlova... Neka mater uživa pod starost, kad nije mogla prije.

Ona je jadna to razumila i uvik govrla: Ti si momak, ti imaj. Nemoj biti zadnji, nije ti ni pokojni čača bio zadnji. Nego, dite moje, vidiš ti da mater idje kraj. Oženi se da ti pomognen odgojiti koje dite, dok još mogu. Vrime ti je, Pile moj, al ne vidiš da su se svi tvoji vršnjaci poženili? Ona bi to jadna govorila ne gledajući u me nego, ko da to nije ništa važno, nešto radeć u rukon. A to je i meni bilo drago pa ja nju priupita: A koju bi ti, majko, tila? Sinko moj, kaže ona, ne bi mater tebi tila nike naturivat. Ja san čula, kažu meni naše žene, da ti odaš kod nike na Podin. Kažu da je dobre kuće. Znan i ja malo one Kukiće, ako ti idješ kod nji. Bili su ti prijatelji s pokojnjim čačon. Noćivali su ovde kod nas kad su dolazili po vino. Vidila san, sinko, da su bogobojažni. Čula san da jon je mater najpobožnija žena, svake godine prođe odan bosa Gospo Sinjskoj. Di se Bok ne poštiva, tu je i čovik otisla k njavlu. Šta ču ja tebi više govorit? Ti se ženi, a mater će brzo sv. Martinu pod boriće. A to je šematorje, greblje. Tako je ona meni govorila puno puta i ja se stvarno botu oženin s Anđon Kukinom i od tada je svak zove Kukuša Pilipova. I to je bolje nego da me zovu Pilip Kukušin. E, Kukuša moja, ne kukala mi ti!

I štaš ti vidiš? Rodi se meni jedno dite. Rodi se drugo dite. Rodi se treće dite. I kad se rodilo četvrto, rodilo se i peto. Žena se obližnila. Neka se obližnila, vako smo brže napunili da ima za svaki kontinenat jedno, kad nam đava ne da mira u našoj zemlji.

S imenin nisam ima problema. Prvo muško u didovo ime, i štaš mislit: Jakov. Drugo je bilo žensko, u ženine matere: Pera. Treće je muško i u ime ženina pokojnoga čače Ivaša: Ivan. Četvrto je bilo po mom guštu: Pile. A petom su ime dala dica, ova starija: Zrinka. Je moderno, a lipo. Naše. Zrinka..., Zrinski-Vrankopani. Jesu bili junaci!

„Stručno“ pisanje nevjernika o - vjeri

Međugorje, selo u hercegovačkoj općini Čitluk, ne silazi, evo, mjesecima sa stranica domovinskog i inozemnog tiska, a deseci tisuća ljudi, raznih vjera i raznih narodnosti, ne prestaju dolaziti u taj kraj koji, turistički gledano, nije uopće atraktiv. Zašto? Zbog izjave šestoro maloljetne djece koja tvrde da im se na blagdan sv. Ivana Krstitelja, 24.6.1981. g., ukazala Gospa i da su, i poslije toga prvog ukazanja, s Njom više puta razgovarali. Narod je to čuo i naredje nešto od toga htio doživjeti. I doživjava. Zato i dolazi.

Ta senzacionalna vijest zagolicala je i novinare, vjernike i bezvjerce. Ovi drugi bili su opširni u opisivanju nemogućnosti Gospina ukazanja i u traženju drugih motiva zbog kojih se Gospa „po-

reka da djeca nisu ni od koga, a posebno ne od Crkve, podgovorena da govore neistine. „Zasada“, napisao je biskup, „sve navodi na to da djeca ne lažu“. On je, u ovom slučaju, posvojio riječ Židovskog učitelja zakona Gamalijela, koji je za zatvorene apostole rekao: „... prođite se tih ljudi i pustite ih! Jer ako njihov pothvat, ili njihovo djelo, potječe od ljudi, propast će, a ako potječe zbilja od Boga, nećete ga moći uništiti!“

Ako se u Međugorju moli, a moli se puno, onda je to dobro. Neka se moli! Ako se u Međugorju ljudi obraćaju Evandželu, a obraćaju se, onda je to izvrsno. Neka se obraćaju! Pravi molitelji i obraćenici su ne samo blagoslov, nego i nada čovječanstva. *Iv.*

Velika i lijepa crkva u Međugorju premašena je da primi sve molitelje i bogotražitelje

javila“ u Hercegovini. Nas najviše zaučuje da o religioznim istinama „stručno“ i „objektivno“ pišu – nevjernici. Očito da ne poznaju temelja katoličke vjere koja uči da se Gospa može ukazati. Ta, Bog je svemoguć! Je li se Gospa ukazala ili nije, to je drugo pitanje. Crkva, vjerna svojoj tradiciji i poučena iskustvom, skeptično gleda na sva „ukazanja“ i „čudesa“ – za nju je znak Jone proroka od presudne važnosti: kao što je Jona bio tri dana u morskoj ribi, tako je i Sin čovječji bio tri dana u utrobi zemlje i – uskrsnuo. Za Crkvu je to najveći znak i najporučljivije čudo!

Biskup mons. Žanić, najdugovorniji čovjek u mostarskoj biskupiji, nije mogao ne zauzeti stajališta u vezi s događanjima u Bijakovićima i u Međugorju. On je

Gastfreundschaft

Begeistertes Erzählen vom Urlaub im Süden.

Da weiß man noch zu leben!
Ja, da weiß man noch zu feiern,
zu singen
und fröhlich zu sein.

Begeistertes Erzählen vom Urlaub im Süden.

Welche Natürlichkeit,
Einfachheit,
Lebenskraft!

Und wir erzählen
von unvergleichlichen Eindrücken:
Menschen, die uns überall
so liebenswürdig aufnahmen,
uns halfen,
uns einluden,
und uns bewirteten.

Jedes Jahr sind wir von neuem
beeindruckt
von der Gastfreundschaft jener
Menschen
der Länder unseres Urlaubs
im Süden.

Der Gastfreundschaft jener Menschen,
deren Landsleute bei uns
im Eis
unserer Gleichgültigkeit,
Geringschätzung,
Verachtung
erfrieren.

Deren Landsleute bei uns
ganz unbeschreiblich wohnen,
erbärmlich leben müssen,
uns die Dreckarbeit machen,
und die wir
Gastarbeiter,
Ausländerpack
nennen.

Klaus Steigleder

Aus dem Blickwinkel von Ausländern und Asylanten

„Ausländer“ milten in unseren Städten und Dörfern. Soweit sie uns als Ärzte, freundliche Gastwirte oder Eisverkäufer begegnen, haben wir schon lange nichts mehr gegen sie. Im Übrigen sind auch Ausländer als Soldaten in Deutschland stationiert. Sie prägen das Bild ganzer Stadtteile oder Gegenden. Auch sie sind willkommen.

Nicht so willkommen erfahren sich die vielen ausländischen Arbeitnehmer, die ihre Hände hingeben, um unseren allgemeinen Wohlstand abzusichern, und auch sie finden sich in Klassen eingetilgt, nämlich die aus den EG-Ländern, die hier Arbeitsrecht besitzen und alle übrigen, obwohl sie gleiche Arbeit tun. Und dann gibt es noch diejenigen, die noch nicht einmal für wenig Geld arbeiten dürfen, die Asylanten. Sie sind die letzten auf der Stufenleiter der Qualität des Menschseins. Und auch da soll es noch zwei Stufen geben, nämlich die „echten politischen Flüchtlinge“ und die sogenannten „Wirtschaftsasylanten“, die, so kann man mancherorts hören, sich nur ein besseres Leben machen wollen. Was bedeutet da, angesichts des unterschiedlichen Menschseins, die frohe Botschaft als etwas begehrswertes? Was bedeutet da konkret Salz sein von Christen und christlicher Gemeinde?

**ZIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:

Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland

Schreyerstraße 1 · 6000 Frankfurt a. M. 70
Telefon: (0611) 638213

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić
Redakteure: Pater Ignacije Vugdelić
Pater Bernardo Dukić

Redaktionsrat: Dragan Čuturić, Anto Jelić,
Marijan Kopić, p. Josip Mrkonjić, p. Stjepan
Pavić, Branko Šimović
Jahresbezugspreis: DM 10,-

Bankverbindung: Konto Nr. 129 072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (Blz. 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf

Druck: Scholl+Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf